

A BETEGSÉGMODELLEK KÉRDÉSEI, FAJTÁI

→ A betegségmodellek kérdései:

- Mi a betegség oka?
- Hogyan történik a gyógyítás, gyógyulás?
- Ki a gyógyító?

→ A betegségmodellek fajtái:

- Perszonalista modell
- Naturalista modell
- Biomedikális modell
- Multikauzális (szociológiai) modell

PERSZONALISTA MODELL

- a beteg ember agresszió vagy büntetés tárgya
- transzcendentális erők hatalma

- holisztikus szemléletmód
- fő feladat a betegség okának feltárása

- a gyógyító a mediátor szerepet tölti be

NATURALISTA MODELL

→ a betegség a rendszer kiegyensúlyozottságának a hiánya

- humorális pathológia
- ayurvedikus orvoslás
- hagyományos kínai orvoslás

→ gyógyító módszerek a test egyensúlyának helyreállításában

→ a szervezet természetes védőmechanizmusainak működtetése

→ fő feladat nem az ok keresése, hanem a gyógyítás maga

→ gyógyító „bárki” lehet

BIOMEDIKÁLIS MODELL JELLEMZŐI

- a XIX. századtól egyeduralkodóvá vált
- dualizmus (test – lélek különválasztása)
- kórokozók elmélete – kauzalitás (biológiai okok elsődlegesek)
- diagnózis megállapítása a cél
- az emberi test komplex biológiai organizmus (redukcionizmus, determinizmus)
- a kórtünetek egyetemlegesek
- orvosi beavatkozás jelentősége: allopatia, technicizmus

BIOMEDIKÁLIS MODELL KRITIKÁI

- az egészség-betegség individualisztikus felfogásának hiánya
- a test-lélek-szellem egységét nem veszi figyelembe
- a szociális, környezeti faktorokat háttérbe szorítja
- az orvostudománnyal, a hivatalos orvoslással szembeni bizalmatlanság megjelenése és erősödése
- gyógyítás hatékonyságának megkérdőjeleződése
- medikalizáció
- iatrogéniák
- a betegek passzivitására épít

MULTIKAUZÁLIS MODELL

- integratív, multikauzális modellek (bio-pszicho-szociális modellek)
- az egészség nem passzív állapot, hanem folyamat adott természeti és társadalmi környezetben
- interkulturális modellek (keleti-nyugati módszerek, tudományosan bizonyított és nem bizonyított módszerek egymás mellett élése)
- holisztikus világszemlélet
- ökológiai szemléletmód (káros környezeti tényezők eliminálása, egyensúly megteremtése, természetes módszerek és terápia)
- partneri kapcsolat orvos és beteg közt
- preventív, egészségorientált